

СИРДАРЁДА СОГЛОМ БОЛАЛАР УЛГАЙМОКДА

1984 йил. Сирдарё вилоят болалар шифоноси Гулистан шахридан 15 километр олдида, Мирзабод туманинда мослаштирилган бинода фаолият кўрсатарди. Мазкур шифононда тибий технологиялар етишимасди. Соҳи мутахассисларининг узоқ ҳаракатларидан сунг ушбу муассасада реанимация бўлими очилиди.

Ўшанда вилоят маркази бўлган Гулистан шахрида болалар шифоноси йўк эди...

2014 йил. Гулистан шахрида жойлашган Сирдарё вилоят 2012 йилда тубдан қайта таъминаланди, бир неча бўлимлар янгидан курildi ва энг замонавий тибий ускуナルар билан таъминаланди. Айни пайтда 9 бўлумдан иборат мазкур даволаш муассасасида бир вактинг ўзида 155 нафар болани стационар даволаш имконияти мавжуд.

Бу ерда 300 нафарга яхин тибий хизмат кўрсатмоқда. Соглом бола ийлида марказнинг жарроҳлик бўлими учун 50 ўрнини янги бино кўриб битказилди. Бугунги кунда ушбу марказ Германнинг умумий киймати 680 минг евро бўлган KFW банки кредити хисобидан замонавий тибий жиҳозлар билан таъминалмокда. Мустакиллижимизнинг 23 йиллик бўлимлар арафасида ишга тушиши мўжжалланасетган иншот сирдарёлик болалар сиҳат-саломатлиги йўлида ташланган яна бир муҳим қадам бўлади.

Бу борада амала оширилаётган ислоҳотларининг муҳим йўналиши «Саломатлик-2» лойҳаси бўлиб, у Вазирлар Маҳкамасининг қарори ва Осиё тараққиет банки ҳамкорлигига аёлар ва болалар саломатлигини мустахкамлашга қаратилган. Унинг доирасида Сирдарё вилоятда фаолият кўрсатाटган 11 ақушиллик комплексларининг моддий-

казлари томонидан малакали тибий хизмат кўрсатиб келинмоқда.

Ногiron болалар тугилишининг олдини олиш, тұрма ва ирсий қаласликларни ўз вактида аниқлаш мақсадида скрининг-оммавий текшirув тадбирлари амала оширилмоқда.

Антенатал скрининг дастурига асосан 2013 йил давомида 12837 нафар ҳомиладор аёл УЗД скринингни кузатвидан ўтказилди.

2014 йилинин биринчи чорагида 5663 нафар ҳомиладор аёл ультратовуш текширувига жалб қилинди.

Шу йилинг ўтган даври мобайнида вилоятда 13875 тұғрур қайд этилиб, қачалокларнинг 13186 нафар тұрма фенилкетонурия ва гипотиреоз касаллиги бўйича текширилди.

Соглом бола ийлида Сирдарё, Сайхунобод, Холос, Сардоба туманлари ва Гулистан шахрида «Фертиль» ёшидаги аёллар, болалар ва ўсмирлар саломатлигини мустахкамлаш хафтагили» ташкил этилди. Унда мамлакатимиздаги тиббиёт олий ўкув юртлари профессор-юкитувчилари, республика вилоятдаги даволаш-профилактика мустасаларининг етакчи мутахассислари иштирок этди. Ҳафталик давомида 5636 нафар ахолиси чукурлаштирилган тибий кўрикдан ўтказилди.

— Сирдарё вилоят «Она ва бола» скрининг маркази 2008 йилда ташкил этилган. Бу ерда асосан ҳомиладор аёлларда күзатилиши мумкин бўлган касалликлар текширилади, — дейди «Она ва бола» скрининг маркази бош шифокори Турсуной Ҳолбоева. — Бу ишлар ногирон болалар тугилишини олдини олиш, тұрлы ирсий ва наслий касалликлар билан тұгулиши хавфіни бартараф этишга қаратилган. Жорий йилинг ўтган беш ойи давомида марказда 2695 нафар ҳомиладор аёл УТТдан ўтказилди. Бу-

ликини сақлаш соҳасига, айниқса, оналар ва болалар саломатлигига жуда катта эътибор қаратиладиган бугунги кунда бирорта онанинг қасал бўлишга ҳаки йўк деб ўйлайди. — дейди Сирдарё вилоят перинатал маркази директори Ҳанифа Содикова.

— Бир пайтлар шароитлар эртак, афсона эди. Бугун оила курилишидан бошлаб тиббиёт ёрдамга келди. Бу нукоҳдан олдинг тибий кўрикни дар. Оила барпо бўлиб, аёл ҳомиладор бўлиши билан ўзи яшайдиган худуддаги поликлиника ёки КВП томонидан хисобга олинади. Қишлоқ аёллари поливитаминлар билан белуп таъминланади. Барча тибий хизматлар улар учун бепул. УТТ килинади, барча таҳлиллар олинади. Худуддаги бириттирилган ақушер-гинеколог доимий кузатни олиб боради. Зарур бўлса вилоят, республика даражасида мутахассислар кўригидан ўтказилади. Тўғрисини айтсан, соглом бола тугилиши учун ота-онданда кўра давлатимиз кўпроқ қайргуда. Бунга озмунна маблаг ахраттиладими? Қанча тиббиёт ҳодимлари масъулиятни ўз эммасига олади. Шу ўрнинда яна бир гап, отана ҳам масъулиятни хис этиши керак. Белгиланган тибий мулажа ўз вактида олиниши зарур. Шунда ногирон болалар уйлари бўймайди. Ҳамма болалар соглом тугилади.

— Перинатал марказда яратилган шароитлардан кўнглим тўлди, — дейди гулистанлик Наргиза Раҳимжонова. — Фарзандим соглом түғиди. Шифокорларга миннэтдорлик билдираман.

ЯНГИЕР ТИББИЁТИ замонавийлашмокда

Янгиер шаҳар тиббиёт бирлашмасига кириб келган киши ўзини республика даражасидаги муассасага

гунги кунда ҳар бир тугилаётган чақалодан КВУ ва ГУ касалликларига қон таҳлиллар олинади. Агар мазкур таҳлиллар натижаси ижобий бўлмаса, бола қайта текшируvga ва даволашга юборилади...

Шунингдек, генетик маслаҳат марказнинг яна бир муҳим йўналиши хисобланади. Бу борада мурожаат этинганлар билан ишланади, тарғибот-түшунтириш ишлари олиб борилади.

Бундан ташкири, тұрма ва ирсий касалликларни бирламчи профилактикасини тақомиллаштириш мақсадида ахоли ўртасида «Скрининг текшируv нима беради?», «Хомила нуксонпарининг келиб чиқиши сабаблар» каби мазваларда семинар-тренинглар ташкил этилмоқда. Ёшларга эрта турмуш куриш ва қариндошлар ўртасидаги нукоҳнинг салбий оқибатлари, никоҳдан олдинг тибий маданиятини оширишга қаратилган.

— Соглом турмуш тарзига амал килган инсон касал бўлмайди, — дейди Янгиер шаҳар тиббиёт бирлашмаси бош шифокори Маматганин Войдулаев. — Бу эса, ёнг аввало, унинг ўзи учун, оиласи унинг, керап бўлса, ҳамият учун жуда катта бойлийдир. Соглом одам сорғом фикр юритади. Бутун куч-кудрати билан ишлайди. Бу соглом ва унумли меҳнат дегандигар. Бемор бор оиласда руҳий тушкунлик, зўрикиш кузатилиди. Шунинг учун ҳам мустакилатида инсоннинг салбий тибий маданиятини оширишга қаратилади.

2014 йил март ойида шаҳар тиббиёт бирлашмасининг 2-сон поликлиникасида Соглиниң сақлаш вазирлигининг клиниканынг мутахассислари таъминаларни ўтказилди. Унинг йили марказда чакалоқлар реанимацияси бўйими ташкил этилиб, хориқда ишлаб чиқарилган замонавий тибий техника тавсиялар, даволаниш учун ўйлланмалар берилди.

Бундан ташкири, бемор болаларни клиникаларда, ихтинослаштирилган тиббиёт марказларидан ҳамда хориқий давлатлар клиникаларида даволанишини амалга ошириш мақсадида бир қатор чора-тадбирлар берилди.

Соглом она — соглом бола концепциясида муҳим ўрин тутадиган тизимлардан янади бу — Перинатал марказларидир. Сирдарё вилоят перинатал марказида бу иштадиган таъминаларни 18 ўшчага бўлган ўшлар ташкил этиди. Уларга туман, шаҳар тиббиёт бирлашмаларидаги ақушерлик комплекслари ва болалар бўлими ҳамда вилоят Перинатал маркази, кўп тармоқли болалар тиббиёт маркази, вилоят ахоли репродуктив саломатлик маркази ҳамда «Она ва бола» скрининг

— Давлатимиз томонидан сог-

Фарруҳ АЛИЕВ олтан суратлар.

СОГЛИКНИ САҚЛАШ қишлоқ врачлик пунктидан бошланади

Собиқ тузум даврида республика музаккапарларида ФАП, КВА, КУШ деган тизим йўлга кўйилган бешинчи блокидан суннинг сизиб чиқиши аниқланган. Шу мусобабат билан советниш мажмусаси қувватсизлантিрилган. Ҳозир тизим қишлоқ ахолиси тибий маданиятини ошириш борасида ҳам мухим турмокда.

БУ ЮТУҚЛАРДА Ўзбекистон Ҳалқ демократик партиясининг ҳам катта ҳиссаси бор

Сирдарё вилоят соглини сақлаш тизимини ислоҳ қилиш, ахолининг тибий маданиятини ошириш бор. Собиқ тузумда музаккапарларида ФАП, КВА, КУШ деган тизим йўлга кўйилган бешинчи блокидан суннинг сизиб чиқиши аниқланган. Шу мусобабат билан советниш мажмусаси қувватсизлантিрилган. Ҳозир тизим қишлоқ ахолиси тибий маданиятини ошириш борасида ҳам мухим турмокда.

— Партия ташкилотларимиз ва депутатларимиз томонидан ахолининг тибий маданиятини ошириш, соҳадаги мавжуд муаммоларни ўрганиш борасида катор ишлар амалга оширилмоқда, — дейди ЎзХДП Сирдарё вилоят қенгашлардаги партия гурухи раҳбари Алишер Тошматов.

— Ҳалқ депутатлари маҳаллий Қенгашлардаги депутатларимиз орасида тиббиёт соҳасида фидокорона хизмат килаёттанилар кўччиликни ташкил этиди. Ҳусусан, ҳалқ депутатлари Сирдарё туман Қенгашлардаги ЎзХДП гурухи аъосин, Бахт шаҳар шифоноси бош шифокори Роза Кулиева, Оқолтин туман Қенгашлии депутатати, туман марказига бориша мажбур бўларди. Айримларнинг эса касал оғир бўлиб, то этиб боргунча ҳётдан кўз юмарди.

Ха, қишлоқ бор эди. Унда одамлар яшарди. Собиқ шўролар давлатига пахта этишириб берарди. Фалла этишириб берарди. Мол, кўй боки, гўйт топшариди. Энг ачинарлиси, уларнинг соглиги ҳеч кимни кизиктирмасди. Факат режалар, тоннапар, миллионлар ортидан кувиларди. Дардига даво излаган бечора одамлар эса сарсон-саргарон эди.

— Мустакиллик йилларида биргина Сирдарё вилоятida 142 қишлоқ врачлик пункти ташкил этилди. Ўтган йиллар ичизда уларнинг маддий-техник базаси тўла маънода мустахкамланди.

2011-2013 йиллар давомида қишлоқ врачлик пунктидан 10 нафар тиббиёт соҳасида фидокорона хизмат килаёттанилар кўччиликни ташкил этиди. Ҳусусан, ҳалқ депутатлари Сирдарё туман Қенгашлардаги ЎзХДП гурухи аъосин, Бахт шаҳар шифоноси бош шифокори Роза Кулиева, Оқолтин туман Қенгашлии депутатати, туман марказига бориша мажбур бўларди. Айримларнинг салбий тибий хизмат кўрсатади.

Мирзабод туманида жойлашган «Наврўз» қишлоқ врачлик пункти Сирдарё вилоятидаги ўнуманли КВП кўрикентанлини вилоят босқичидан гелибликни кўлга киритди. Республикада эса фарҳли ўрнинг лойик кўрилди.

— Муассасамизда 10 нафар тиббиёт ходими меҳнат килауди, — дейди «Наврўз» қишлоқ врачлик пункти бош шифокори Феруза Косимова.

— Ҳудудимиздаги ахоли соглигини мухофаза қилиши, тиббиёт маданиятини ошириш, оналар ва болалар саломатлигини химоя килиш борасида бир қатор ишларни 3654 нафар ахолига малақади тиббиёт соҳасига оширилмоқда.

Шунингдек, ҳалқ депутатлари Сирдарё туман Қенгашларнинг Ижтимоӣ-маддий ривожланиши ва ўшларни сизеятаси масалаларни бўйича доймий комиссияси йиғилишида 2009-2013 йилларда ахолини репродуктив саломатлигини мустахкамлаштириш, қишлоқ врачлик пунктидан ташкил этишини кутиради.

Шунингдек, ҳалқ депутатлари Сирдарё туман Қенгашларнинг Ижтимоӣ-маддий ривожланиши ва ўшларни сизеятаси масалаларни бўйича доймий комиссияси йиғилишида 2009-2013 йилларда ахолини репродуктив саломатлигини мустахкамлаштириш, қишлоқ врачлик пунктидан ташкил этишини кутиради.

Хозирда қишлоқ врачлик пунктини биохимик анализатор, электрокардиограмма, микроскоп, центрифуга, УЗТ, электрофорез, кутитиш шакиби, амплитудуль каби замонавий лаборатория мавжуд бўлиб, у 5 ўйналишда ташкил натижаларни ўз вақтида аниқлашади ва ташкилни кўрсатади.

Хозирда қишлоқ врачлик пунктини биохимик анализатор, электрокардиограмма, микроскоп, центрифуга, УЗТ, электрофорез, кутитиш шакиби, амплитудуль каби замонавий лаборатория мавжуд бўлиб, у 5 ўйналишда ташкил натижаларни ўз вақтида аниқлашади ва ташкилни кўрсатади.

Партия гурухлари томонидан «Соглом бола ийли» давлат дастурдаги ФАГлар билан мутлако сошлишибир бўймайди. КВП — тиббиётимизни бош бўйини хисоблашади. Бемор тўғри келиб истаган таҳлилдан ўтиши, юрганинг кардиограмма кильдириши, шу ернинг ўзида дастлабки ёрдами олиши,

Фарруҳ ҲАМОРОЕВ

Фукусима
реакторидаги
совитиш тизимини
тўхтатишига тўри
келди

Расмий маълумотларга қараганди, Япониянинг «Фукусима-1» атом станцияси 5-блокидаги совитиш тизими тўлиқ тўхтатиши.

Мазкур тизими вакътинча оддий дентиз суви билан алмаштиришига қарор қ

